

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

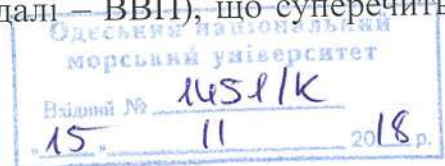
Здобувач: **Пітерська Варвара Михайлівна**
Тема дисертаційної роботи:
Ризико-орієнтоване управління науковою діяльністю закладів вищої освіти в рамках інноваційних програм
Дисертація на здобуття наукового ступеня **доктора технічних наук**
Спеціальність: 05.13.22 – Управління проектами та програмами
Офіційний опонент: д-р техн. наук, професор
Білощицький Андрій Олександрович

Інтенсифікація наукової діяльності закладами вищої освіти та розробка новітніх технологій, вихід із ними на світові ринки та розгортання міжнародної інтеграції в науковій сфері фактично вже стали стратегічною моделлю економічного зростання для розвинених країн. Причому інтелектуальні ресурси спільно з новітніми технологіями не тільки визначають перспективи економічного зростання, але і служать показником рівня незалежності й добробуту країни.

За останні десятиріччя українська наука зазнала значних змін. Колись одна з провідних країн світу з чисельними школами, традиціями, матеріально-технічними базами, Україна перетворилась на державу, в якій всі спроби на підвищення ефективності інноваційної діяльності закінчуються занепадом.

На підставі аналізу чисельних досліджень, проведених вітчизняними та іноземними фахівцями, доведено, що основним драйвером соціально-економічного розвитку суспільства є інноваційна діяльність.

В Україні, на жаль, окрім гасел, що потрібно створювати та впроваджувати інновації у всі сфери життя суспільства, на практиці спроби переходу на інноваційний шлях розвитку закінчуються крахом. Всі відомі світові підходи до управління інноваційною діяльністю в Україні не реалізовані. В основі такого становища лежать дві основні причини. Перша причина – економічна, яка викликана недостатнім фінансуванням наукової діяльності з боку держави на рівні менше 0,3 % від валового внутрішнього продукту (далі – ВВП), що суперечить не

тільки нормам Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», а й міжнародним стандартам, що встановлюють допустиму величину фінансування наукових досліджень у розмірі не менше 1,7 % від ВВП. Друга причина – організаційна, яка викликана неефективним управлінням науковою діяльністю ЗВО, де зосереджена найбільша кількість вчених.

Дисертаційна робота Пітерської Варвари Михайлівни присвячена вирішенню важливої науково-технічної проблеми, пов'язаної з управлінням інноваційною діяльністю шляхом розробки нової методології ризико-орієнтованого управління науковою діяльністю закладів вищої освіти, яка дозволяє підвищити ефективність інноваційних програм за допомогою розроблених моделей, методів та механізмів проектно-орієнтованого управління процесами взаємодії триєдиної спіралі «Університет – Держава – Бізнес».

Автором розроблена концептуальна модель управління інноваційними програмами, яка побудована на триєдиній спіралі «Університет – Держава – Бізнес (U–S–B)» та складає основу нової ризико-орієнтованої методології, яка дозволяє врахувати інтереси всіх груп стейкхолдерів.

Автором використано стандартні схеми управління проектами та програмами, теорію систем і системного аналізу, засоби математичного моделювання, теорію марківських ланцюгів.

Перевірку розроблених наукових основ, запропонованих моделей та методів автором виконано методом впровадження при реалізації наукових проектів в рамках діяльності Науково-дослідного інституту фундаментальних та прикладних досліджень (м. Одеса), державних підприємств "Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут морського транспорту "ЧорноморНДІпроект"" (м. Одеса), «Харківський науково-дослідний інститут технології машинобудування» (м. Харків).

Пітерська В.М. отримала науково обґрунтовані результати і запропонувала нову методологію ризико-орієнтованого управління науковою діяльністю закладів вищої освіти, яка значно розширює можливості проектного менеджменту для реалізації наукових проектів в рамках інноваційних програм. Застосування отриманих у роботі результатів перспективно при виконанні наукової діяльності

зкладами вищої освіти Міністерства освіти і науки України, науковими установами Національної академії наук України, науково-дослідними інститутами, наукомісткими підприємствами.

На експертизу представлена дисертаційна робота (368 стор.), автореферат і опубліковані за темою дисертації 60 публікацій.

1. Актуальність теми дисертації

Основними центрами виконання наукової діяльності в Україні є заклади вищої освіти (далі – ЗВО), витрати на проведення науково-дослідної діяльності в яких становлять 25% від загальних витрат на виконання наукових досліджень всіма науковими установами України. Кількість впроваджених інновацій і реалізованих інноваційних продуктів ЗВО залишається на критично низькому рівні та складає менше 4% від загальної кількості завершених наукових проектів. Однак, проблема не стільки в недостатності фінансування інноваційної діяльності, скільки в дуже низькій ефективності вкладених в науково-технічний розвиток коштів з причини відсутності адекватних сучасній ринковій економіці ланцюгів взаємозв'язку науки, технологій та виробництва.

Несприятлива ситуація у науковій та інноваційній сфері набуває катастрофічного характеру, що може викликати несприятливі тенденції у забезпеченні технологічної та економічної безпеки України. Дана проблема потребує негайного вирішення із залученням провідних експертів та владних структур всіх рівнів. Без кардинальної зміни системи управління науковою діяльністю ЗВО досягти результатів в сфері наукових досліджень та їх впровадження у виробництво неможливо.

Міжнародний досвід показує ефективність впровадження результатів науково-дослідних проектів ЗВО у практику за умови об'єднання зусиль університетів, бізнесових структур та державних інституцій.

Врахувати інтереси всіх груп стейкхолдерів відповідно до стандарту Р2М можливо шляхом об'єднання різних проектів і процесів їхньої діяльності в загальну інноваційну програму.

Наявні методи управління науковою діяльністю не дають змогу кількісно оцінити всю множину ризиків в процесі реалізації інноваційних проектів, що не

дозволяє розподілити їх між різними учасниками таких проектів таким чином, щоб врахувати інтереси всіх стейкхолдерів інноваційної діяльності.

Усе вище сказане свідчить про те, що розроблені у дисертаційній роботі теоретичні засади, моделі, методи і засоби, що формують фундамент ризико-орієнтованого управління науковими проектами, портфелями та програмами, є актуальними і доповнюють термінологію та базу знань із управління проектами, портфелями та програмами. Тому тема дисертаційної роботи є актуальною та значимою як для науки, так і для практики.

Також підтвердженням актуальності обраної теми є той факт, що напрямок досліджень роботи здобувача відповідає та пов'язаний з науково-дослідною роботою Одеського національного морського університету, а також відповідності Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 року в умовах глобалізаційних викликів, а саме Концепції розвитку національної інноваційної системи, Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері.

Тема дисертаційного дослідження відповідає наступним пріоритетним тематичним напрямкам наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2020 року: фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави – найважливіші фундаментальні проблеми фізико-математичних і технічних наук; інформаційні та комунікаційні технології – технології та засоби математичного моделювання, оптимізації та системного аналізу розв'язання надскладних завдань державного значення.

Важливою особливістю розв'язуваної проблеми є відсутність уніфікованих наукових основ управління науковими проектами закладами вищої освіти в рамках реалізації інноваційних програм. Одержані результати, наукове і практичне значення виконаних Пітерською В.М. досліджень підтверджують актуальність дисертаційної роботи.

2. Основні результати та наукового новизна дисертаційного дослідження

Фундаментальну основу концепції складає методологія управління проектами, портфелями і програмами, відповідно до якої наукова діяльність ЗВО реалізується шляхом виконання портфеля наукових проектів.

Для моделювання процесів поєднання інтересів різних груп стейкхолдерів інноваційної програми в межах однієї організації автор розглядає множину її станів. Кожний стан характеризується певною множиною показників, які у тому числі відображають інтереси груп стейкхолдерів та стратегічні цілі проектів, що входять до інноваційної програми. Тоді еволюція інноваційної програми організації – це траєкторія переходів між станами організації у ході виконання інноваційної програми. Виходячи з лінійності моделі «U–S–B», у якості міри відмінності між станами організації автор використовує метрику Евкліда: відповідно, L_E – довжина траєкторії, L – це сума відстаней між станами організації при переході від початкового S_1 до деякого проміжного стану S_i у ході виконання інноваційної програми.

Суттєвою особливістю інноваційної діяльності є її значна невизначеність. Ймовірність успішної реалізації програми потрібно враховувати при її ініціації і виконанні. Для вирішення цієї проблеми запропонована автором концепція використовує моделі і методи управління ризиками відповідно до стандарту ISO 31000.

Концептуальна модель управління науковими проектами доводить необхідність розробки методів і моделей управління ризиками в наукових проектах ЗВО, моделі архітектури інноваційної програми у триєдиній системі «Університет-Бізнес-Держава» («U–S–B»), а також методу формування портфелю наукових проектів ЗВО.

У роботі Пітерської В.М. висунуто та підтверджено такі наукові положення:

1. Принципом ефективного управління науковими проектами закладів вищої освіти при здійсненні інноваційної діяльності є застосування методології ризико-орієнтованого управління науковою діяльністю закладів вищої освіти в рамках інноваційних програм, яка включає в себе врахування стратегічних цілей

університетів, держави та бізнесу при триєдиній взаємодії в моделі «Університет – Держава – Бізнес (U–S–B)».

2. Концептуальна модель управління інноваційною діяльністю на основі стандарту Р2М, модель триєдиної спіралі «Університет – Держава – Бізнес (U–S–B)» та міждисциплінарний підхід містить метод профілювання місії програми з урахуванням інтересів всіх стейкхолдерів, формування її архітектури та створення офісу управління програмою. Фундаментом концептуальної моделі складають такі основні положення: використання «U-S-B» моделі; міждисциплінарний підхід; наявність ризиків; програмний підхід до управління інноваційною діяльністю; портфельний підхід до управління науковою діяльністю ЗВО.

3. Методи управління ризиками наукових проектів ЗВО, портфелів наукових проектів та інноваційних програм дозволяють розділити та (або) перенести ризики на основі використання функції колективного благополуччя Неша.

4. Модель архітектури інноваційної програми дозволяє враховувати та балансувати стратегічні цілі всіх учасників програми й ризики при її реалізації.

5. Метод формування портфелю наукових проектів ЗВО, який оснований на мінімізації ризиків дозволяє врахувати стратегічні цілі університету та ресурси, що він має в наявності.

Елементи наукової новизни дисертаційних досліджень вказують на те, що докторська дисертація Пітерської В.М. відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (із змінами, внесеними згідно з постановами КМ № 656 від 19.08.2015, № 1159 від 30.12.2015, № 567 від 27.07.2016). Робота містить нові раніше не захищені наукові положення та отримані і опубліковані автором нові науково обґрунтовані результати, які у сукупності розв'язують важливу науково-прикладну проблему.

Оформлення дисертації відповідає вимогам ДСТУ 3008: 2015 «Інформація та документація. Звіти у сфер науки і техніки. Структура і правила оформлювання» та вимогам МОН України, наведеним у Наказі № 40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Мова і стиль викладення дисертації і

автореферату чітко висвітлюють одержані науково-практичні результати, означені метою досліджень.

3. Ступінь обґрунтування наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дослідження, які проводяться в рамках дисертаційної роботи базуються на застосуванні ризико-орієнтованого управління науковою діяльністю закладів вищої освіти в рамках інноваційних програм. Теоретичні дослідження дисертації автор проводить з застосуванням загальноновизнаних теорій і, насамперед, теорії управління проектами і програмами, теорії систем і системного аналізу. засобів математичного моделювання, теорії марківських ланцюгів. Припущення та обмеження правомірні та загальноприйнятні. Їх коректне застосування забезпечує обґрунтованість і достовірність, отриманих на їхній основі теоретичних результатів.

Запропоновані методологічно-теоретичні ризико-орієнтованого управління науковими проектами, портфелями та програмами обґрунтовані проектним. портфельним та програмним підходом до інноваційної діяльності закладів вищої освіти, які дозволяють їх використання для побудови аналогічних моделей для різних підприємств і організацій, які займаються науковою та інноваційною діяльністю.

Позитивні результати випробувань в умовах реалізації наукових проектів та програм Науково-дослідним інститутом фундаментальних та прикладних досліджень, державними підприємствами "Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут морського транспорту "ЧорноморНДІпроект"", «Харківський науково-дослідний інститут технології машинобудування» остаточно підтверджують достовірність теоретичних положень дисертації.

Зазначене вище дозволяє зробити висновок, що ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій дисертаційної роботи відповідає вимогам п. 12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою КМУ № 567 від 24.07.2013р. (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 656 від 19.08.2015 р., № 1159 від 30.12.2015 р. та № 567 від

27.07.2016 р.), які висуваються до докторських дисертацій. Дисертаційна робота містить висунуті автором науково обґрунтовані теоретичні та експериментальні результати, наукові положення, характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку.

4. Практична цінність

Науково-дослідні роботи, виконані за участю автора, підтверджують зв'язок роботи з науковими проектами «Методичне забезпечення інноваційної та маркетингової діяльності підприємств морського транспорту» (державний реєстраційний номер 0113U001325), «Удосконалення митних процедур при транспортуванні вантажів» (державний реєстраційний номер 0113U001002), «Удосконалення методології управління портами (методичні основи управління ризиками)» (державний реєстраційний номер 0112U004303).

На основі розроблених теоретичних основ, моделей, методів і механізмів, що формують нову методологію проектно-орієнтованого управління інноваційною діяльністю, створено та перевірено практикою використання механізмів отримання соціально-економічного ефекту внаслідок реалізації продукту інноваційної діяльності. Розробки автора представляють практичну цінність для навчальних закладів Міністерства освіти і науки України, наукових установ Національної академії наук України, науково-дослідних інститутів, наукомістких організацій.

Отримані в дослідженні результати мають:

а) науково-практичне значення для розвитку фундаментальних основ теорії проектного управління інноваційною діяльністю, що підтверджується участю автора в держбюджетних і кафедральних науково-дослідних темах Одеського національного морського університету. На фундаментальному рівні дослідження дозволяють: розширити і конкретизувати теоретичні положення щодо інноваційного проектування у закладах вищої освіти, наукових та наукомістких установах; узагальнити та доповнити науково-теоретичні і практичні знання в області проектного менеджменту, а також в частині застосування єдиної термінології, пов'язаної з ними; виявити і усвідомити зв'язок між всіма учасниками інноваційної діяльності, що приймають участь на різних етапах розробки і

реалізації інноваційного проекту; доповнити теорію проектного управління розробками, що мають науково-теоретичне і практичне значення в галузі проведення інноваційної діяльності у ЗВО, наукових та наукомістких установах, а також прикладне значення в частині методів вирішення локальних задач, пов'язаних з ризико-орієнтованим управлінням науковою діяльністю на підприємстві.

б) прикладне значення для зацікавлених в проведенні наукової діяльності підприємств, а саме ЗВО, науково-дослідних інститутів, науково-виробничих комплексів та інших організацій, діяльність яких направлена на отримання і реалізацію інноваційного продукту.

Використання результатів дисертаційної роботи дало змогу підвищити конкурентоспроможність Науково-дослідного інституту фундаментальних та прикладних досліджень (м. Одеса), Державного проектно-вишукувального та науково-дослідного інституту морського транспорту "ЧорноморНДІпроект" (м. Одеса), Харківського науково-дослідного інституту технології машинобудування» (м. Харків), вийти на новий рівень організації наукової діяльності інститутів на основі проектного, портфельного управління. Застосування зазначених методів позитивно вплинуло на наукову діяльність інститутів, дозволило підвищити якість виконання наукових проектів, скоротити витрати на реалізацію проектів, а також значно знизити ризики при прийнятті рішень, пов'язаних з науковою діяльністю інститутів.

Впровадження портфельного методу управління науковою діяльністю в Одеському національному морському університету дозволило за останні два роки збільшити обсяг госпдоговірних тем у 9 разів, опублікувати у провідних світових виданнях 101 статей, отримати 7 патентів, підготувати 3 докторів та 17 кандидатів наук. підвищити індекс Гірша Одеського національного морського університету з 38 до 80.

Практична цінність підтверджується широким впровадженням результатів дисертаційної роботи.

5. Шляхи використання наукових і практичних результатів роботи і ступінь їх реалізації

Наукові та практичні розробки автора впроваджені у навчальний процес Одеського національного морського університету, діяльність Науково-дослідного інституту фундаментальних та прикладних досліджень (м. Одеса), у діяльність державних підприємств "Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут морського транспорту "ЧорноморНДІпроект"" (м. Одеса), «Харківський науково-дослідний інститут технології машинобудування» (м. Харків), а також представляють практичну цінність для навчальних закладів Міністерства освіти і науки України, наукових установ Національної академії наук України.

Вважаю необхідним рекомендувати до впровадження результати роботи в принципи та підходи започаткування та реалізації наукових проектів при реалізації інноваційних програм між українськими закладами вищої освіти, науково-дослідними інститутами та зацікавленими в проведенні інноваційної діяльності бізнесовими структурами.

6. Достовірність наукових результатів

Достовірність теоретичних положень і результатів дисертації базується на застосуванні знань управління проектами, загально прийнятих методів теорії проектного менеджменту і спеціальних знань прикладної галузі. Припущення і положення, на яких ґрунтується побудова методології ризико-орієнтованого управління науковою діяльністю закладів вищої освіти є коректними.

Достовірність наукових результатів підтверджується високим ступенем адекватності результатів моделювання і виробничих даних.

Основні положення і результати дисертаційних досліджень пройшли широку апробацію на 25 науково-практичних конференціях.

7. Повнота представлення основних наукових положень, висновків, рекомендацій в опублікованих роботах

Результати дисертації опубліковані у 60 наукових працях, з них 1 монографія, 30 статей, з яких 11 входять до міжнародних наукометричних баз, 25 доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях, 4 навчальних посібники. Наукові положення, висновки і рекомендації дисертації відображені в публікаціях рівномірно по розділах. Одночасно, вони, включаючи тези доповідей, відбивають пріоритети автора дисертації в рішенні наукових і прикладних задач обраного їм наукового напрямку.

Автореферат містить основні положення, висновки і рекомендації, приведені в дисертації, а також всю іншу необхідну для оцінки роботи інформацію. Зміст автореферату відповідає змісту дисертації. Оформлення автореферату відповідає вимогам ДАК України.

Публікації Пітерської В.М. відповідають вимогам пунктів 10, 12, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (із змінами, внесеними згідно з постановами КМ № 656 від 19.08.2015, № 1159 від 30.12.2015, № 567 від 27.07.2016), повнота відображення результатів дисертаційних досліджень і вимоги щодо кількості публікацій відповідають вимогам пп. 2.1 Наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1112 від 17.10.2012 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук».

8. Оцінка змісту, оформлення та зауваження до дисертаційної роботи

Дисертація написана в науковому стилі викладення матеріалу, добре оформлена з використанням сучасних комп'ютерних технологій. Стиль викладання матеріалів досліджень, наукових положень і висновків забезпечують легкість та доступність її сприйняття. Виклад ведеться аргументовано і логічно, коректно і конкретно. Оформлення роботи відповідає існуючим установленим вимогам.

Визначаючи достатній рівень проведеного дослідження, внутрішню логічність та обґрунтованість зроблених висновків, слід зауважити, що ряд висновків і стверджень роботи носять дискусійний характер і є підґрунтям

дискусії під час захисту дисертації:

1. В першому розділі автор приділив значну увагу аналізу сучасного стану наукової діяльності на національному та міжнародному рівнях, проте мало уваги приділено стану сучасної теорії управління проектами.

2. Вагомим здобутком автора дисертаційної роботи є розробка моделей управління ризиками при здійсненні наукової діяльності закладами вищої освіти при реалізації інноваційних програм. Автор зазначає, що ці підходи можуть бути застосовані для закладів вищої освіти, наукових установ, наукомістких підприємств. Проте практичних рекомендацій для конкретного використання даних підходів не наведено.

3. В науковій новизні прийнято дотримуватись наступної формули: що зроблено, що це дає та *чим відрізняється від існуючих (ця частина відсутня)*. Нажаль автор свій науковий результат представив не за цією формулою, що ускладнює сприйняття матеріалу на початку ознайомлення із дисертаційним дослідженням.

4. При уточненні визначень «науковий проект», «інновація» та «інноваційна діяльність» (автореферат – стор. 7-8, дисертація – стор. 84) автором не наводиться інформація щодо того, чим саме відрізняються уточнені поняття від існуючих визначень.

5. Розроблена автором концептуальна модель управління науковими проектами (автореферат – стор. 8, рис. 1, дисертація – стор. 113, рис. 2.13) являє собою систему взаємодії університету, бізнесу і держави при реалізації наукових проектів в рамках інноваційної програми, яка визначається множиною параметрів стратегічних цілей кожного учасника програми. На рисунку у якості стратегічних цілей виступає отримання прибутку, підвищення конкурентоспроможності та підвищення якості життя. Не зрозуміло, чому саме ці параметри автор обрав як основні для отримання соціально-економічного ефекту у вигляді збалансованої цінності від реалізації продуктів проектів.

6. Нажаль автор допускає неточності при назві в науковому результаті. Автор зазначає про розробку «методу оцінки ефективності ходу реалізації інноваційних програм», але по тексту дослідження зустрічається різні назви цього

методу, але мається на увазі саме метод який зазначений у науковій новизні – це ускладнює ознайомлення та розуміння дисертаційного матеріалу.

7. Теж саме стосується і наступного наукового результату, а саме «методу інституційного управління при створенні офісу інноваційної програми» але по тексту слово «інституційного» в назві цього методу далі відсутня, це також ускладнює ознайомлення з дисертаційного дослідження.

8. При оцінці ризику наукового проекту автором у формулі (5) автореферату (стор. 10), формулі (3.4) дисертації (стор.136) у якості параметру цільового стану організації приймається дохід. Однак, у якості параметру стратегічних цілей для закладу вищої освіти автор у роботі розглядає підвищення конкурентоспроможності університету. Із тексту автореферату і дисертації не зрозуміло, яким чином ці два параметри пов'язані між собою.

9. При запропонуванні методу визначення ризику портфелю наукових проектів (автореферат – стор.10, дисертація – стор. 146), автор стверджує, що може мати місце ситуація, коли ризики проектів взаємно послаблюють при $\alpha < 1$ або взаємно посилюють один одного при $\alpha > 1$. При цьому у тексті немає пояснення показника α .

10. У формулі (8) автореферату (стор. 11), формулі 3.12 третього розділу дисертації (стор. 148) при визначенні середньоквадратичного відхилення $\sigma(L_P)$ символом λ_N позначено вектор-стовбець, компонентами якого є значення L_n . Однак в тексті дисертації та автореферату не наведено сутність цього показника.

11. У третьому розділі автором запропоновано метод визначення ризику інноваційної програми на сонові використання ланцюгу Маркова. Зміна ймовірностей станів системи, наведена на рис. 3 автореферату (стор. 16) та на рис. 3.15 дисертації (стор. 161), визначає що процес управління проектами можна представити у вигляді ланцюга Маркова з наявністю 9 можливих станів системи, які є повною групою несумісних подій. Однак, при визначенні точок біфуркації інноваційної програми (автореферат – стор. 23, рис. 8, дисертація – стор. 207, рис. 4.11) інноваційна програма розділена на 6 етапів. При цьому у табл.5 автореферату (стор. 23), табл. 4.6 дисертації (стор. 208) знову з'являється 9 станів інноваційної

програми. Ні в тексті дисертації, ні в авторефераті немає обґрунтування даній ситуації.

12. У шостому розділі в рамках експериментального дослідження моделей та методів управління науковою діяльністю закладу вищої освіти на стор. 29 автореферату, стор. 258 дисертації вказано, що з урахуванням орієнтовного плану науково-дослідної роботи структурні підрозділи університету подають до науково-дослідного інституту пропозиції щодо виконання наукових проектів з зазначенням загальної планової трудомісткості проекту T_j . Однак у формулі (40) автореферату (стор. 29), формулі (6.2) дисертації (стор. 260) при визначенні питомої довжини траєкторії закладу вищої освіти даний показник не врахований.

Як видно, висловлені зауваження мають дискусійний характер і не торкаються сутності отриманих наукових результатів дослідження.

9. Узагальнена оцінка дисертаційної роботи

Зміст дисертації Пітерської Варвари Михайлівни відповідає за формулою та напрямками досліджень паспорту спеціальності 05.13.22 – Управління проектами та програмами. Дисертаційні дослідження відносяться до таких напрямків досліджень за паспортом спеціальності 05.13.22:

Пункт 1 – Теоретичні основи, методології та підходи управління проектами/програмами/портфелями проектів в динамічному оточенні: в умовах невизначеності, кризи, штатних та надзвичайних ситуацій, катастроф.

Пункт 2 – Процеси управління функціонуванням та розвитком проектнокерованих або проектно-орієнтованих соціальних та організаційно-технічних систем. Офіси управління проектами/програмами/портфелями проектів. Команди та командоутворення в управлінні проектами/програмами/портфелями проектів.

Пункт 3 – Управління знаннями у проектах/програмах/портфелях проектів. Центри знань та досконалості в управлінні проектами та програмами.

Пункт 4 – Управління зацікавленими сторонами, ресурсами, цінністю, інтеграцією, комунікацією, змістом, часом, закупівлями, вартістю, якістю, ризиками, змінами, тощо в проектах/програмах/портфелях проектів.

Зміст автореферату відповідає змісту дисертаційної роботи. Публікації автора у повній мірі відображають результати досліджень. Повнота відображення результатів дисертаційних досліджень і вимоги щодо кількості публікацій відповідають вимогам МОН України.

Дисертаційна робота оформлена із дотриманням необхідних вимог, прийнятих правил та норм.

Відзначені зауваження не знижують загального позитивного враження від дисертаційної роботи.

Отримані результати містять наукову новизну та прикладне значення.

Дисертаційна робота Пітерської Варвари Михайлівни «Ризико-орієнтоване управління науковою діяльністю закладів вищої освіти в рамках інноваційних програм» відповідає вимогам пп. 9,10,12,13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою КМУ № 567 від 24.07.2013р. (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 656 від 19.08.2015 р., № 1159 від 30.12.2015 р. та № 567 від 27.07.2016 р.) які висуваються до докторських дисертацій, та є завершеним науковим дослідженням, у якому поставлена і вирішена важлива науково-технічна задача, а її автор, Пітерська Варвара Михайлівна, заслуговує присудження наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – Управління проектами та програмами.

Офіційний опонент

Лауреат Премії Верховної Ради України у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок,
доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри інформаційних систем та технологій
факультету інформаційних технологій
Київського національного
університету ім. Тараса Шевченка

А.О. Білощицький

Підпис офіційного опонента
доктора технічних наук,
професора А.О. Білощицького засвідчую:

